

El Fluvià blau

El celebèrrim vals de Johann Strauss fill "An der schönen blauen Donau" (1867), amb lletra de Franz von Gerneth, ha estat un gran reclam turístic de la ciutat de Viena, i alhora un fiasco i desencís per als visitants incapaçs d'albirar sirenes en el seu llit a través d'aigües cada cop més tèrboles i tòxiques. La paròdia dels rius de Catalunya ("El Danubi blau", 1981) de La Trínca ("Flairem els efluis jolius / que fan els nostres rius") tenia de groc el cabal del Ter, però indultava o deixava en suspens la fama de l'altre gran riu gironí. Merescudament?

El llibre *Fluvià* de Joan Carreres (2015) i un opuscle més recent, l'itinerari *L'Alt Fluvià* de la Càtedra de Patrimoni Literari M. A. Anglada - C. Fages de Climent de la UdG (2018), contenen abundoses descripcions bucòliques, èglogues amoroses de ribes, paisatges bells de prats, valls i planúries al pas per la comarca matriu del nostre flum pleonàstic: "¡Oh Fluvià deleitós, / més bonic que'l Genil! Riu admirable, / saludable i profitós" (Pau Estorch i Siqués, *Lo tamboriner del Fluvià*), "sóc la joia dels pagesos / i la força dels batans" (Josep I. Mirabet, "Cançó del Fluvià"), "El Fluvià, / clenxa d'aigua entre les ribes / el miralleig que el sol fa / enmig plantes sensibles" (Montserrat Vayreda, "Des de la font de Sant Roc"), "el Fluvià, us lloa amb veus de plata / entre calius de fencs i albatx fajols" (M. Concepció Carreres, "En vostra festivitiat, Verge del Tura").

Tampoc no han faltat –en minúscula porció, però– escrits detractors de la puresa hídrica del riu al llarg del temps. L'embrutiment que comportaven els antics escorxadors va motivar els versos amb el pseudònim de Pica Fort (1908): "Quin fàstic fas ¡oh riu! Tan ple de pestilència (...) I pena fa el pensar que vas ésser un dia, / amb ta corrent puríssima, d'un geni inspirador, / qui tot cantant al poble tes ribes recorria / i en feu de corrandes al so del flabiol." Probablement es referia als repics de l'esmentat Pau Estorch i Siqués (1859): "¡Bèn haja quius inventá / Tamborino y fluviol! Vosaltres sòu mon consol / Y lo goig del Fluvià!". Més modernament, Joan Mercader ("El Fluvià", dins *El triomf del record*, 2002) s'ha afegit al plany ecològic: "Avui els peixos et miren amb mofa des del llot fetorós que els emmetzina i ja ningú gosaria de menjar-se'ls. Les ribes estan desertes de cossos nus i mirades furtives; el riu ja no és platja ni piscina."

És obvi que la fesomia de rius i afluentx principals al segle XXI no fa bona deu d'inspiració. La Musa prefereix instal·lar-se en ponts, fontanes sense tast de purins, aiguamoixos i rierols d'embranchida primaveral. Tanmateix, per als literats dels temps de gallarets i barretets de bisbe encara hi ha territoris verges per explorar: el lirisme evocatiu d'alguns torrents, barrancs i saltx tributaris amb aigua brillant, polida, i plena d'energia. Si els cerquem amb la fe i convicció dels saurins els trobarem en qualsevol estació de l'any!

José Luis Bartolomé